

Lokalhistorisk Nyt

Medlemsblad ♦ 2011 - 2012 ♦ nr. 30

Lokalhistorisk Forening
*for Skellerup, Ellinge, Flødstrup
og Ullerslev sogne*

◆◆◆ Indhold

Siden sidst.....	3
Artikler:	
◆ Poul Knudsen fra Søgård.....	5
◆ Ullerslev og 1. verdenskrig	12
◆ Eline fra Ellinge	13
◆ Frederik Sø - Maleren i mosen	17
◆ Storkeungen fra Skellerupgård	27
◆ Barndom og ungdom i Langtved	28
◆ Langtved	32
Arrangementer 2011-2012	19
Beretning fra Lokalthistorisk arkiv 2010.....	34
Adresseliste.....	36

◆◆◆ Lokalthistorisk Nyt

Redaktion

Yvonne Løfberg, Aase Windeballe
og Helle Lauvring.

ISSN

1901-1229

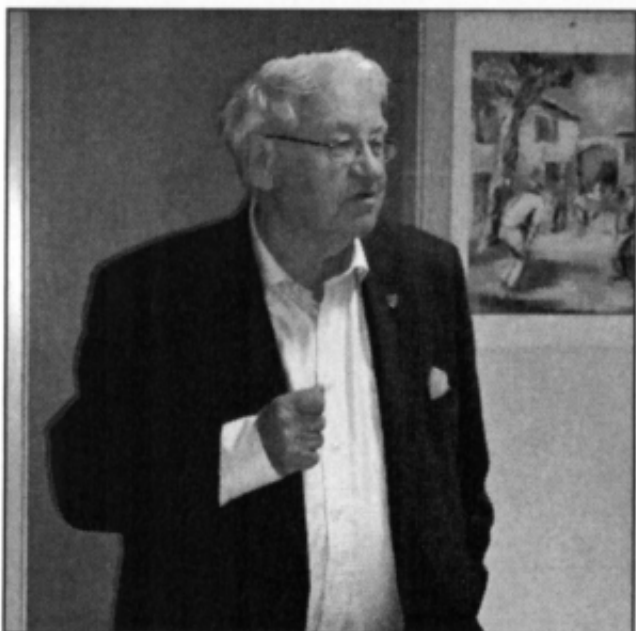
Foto og billeder

Alle foto er enten privateje eller fra
lokalthistorisk arkiv.

Siden sidst

◆ Studiekredsen i slægtsforskning fortsatte igen i år med såvel tidligere som nye deltagere på biblioteket i Ullerslev. Der er blevet arbejdet ihærdigt ved tasterne. Nogen har været heldige den ene gang, og andre den næste og finde navn og data på de forfædre, der bliver søgt efter i først og fremmest folketællinger og kirkebøger, som er tilgængelige på internettet.

◆ I oktober havde vi sæsonens første foredrag på Kaliffenlund, hvor Ullerslevs tidligere borgmester Niels Peter Madsen fortalte træk fra sit liv som gårdejer og politiker.

◆ Det næste foredrag fandt sted i Langtved Forsamlingshus, hvor Johs. Nørregaard Frandsen fra SDU talte om landsbyer og lokalsamfund. Det var et arrangement i samarbejde med forsamlingshusforeningen arrangeret som kulturcafe. Det var et foredrag, der efterfølgende gav en god debat.

◆ I januar besøgte vi Hudevad Smedjemuseum, hvor vi fik demonstreret det gamle smedehåndværk og en rundvisning.

Der var ikke kun tale om almindeligt smedearbejde, men også smukke kunstsmedearbejder, som vi bl. a. blev præsenteret for gennem en lille video. Man kan få et indtryk af de mange fine ting ved at besøge stedets hjemmeside www.hudevadsmedjemuseum.dk.

◆ I forbindelse med generalforsamlingen på Kaliffenlund blev der vist en video med baron Erik Juel-Brockdorf optaget på Hindemæe i 1992. Den er uredigeret, og desværre er lyden ikke egnet til større forsamlinger.

◆ Emnet for forårsudstillingen, som igen i år blev afholdt i Ullerslev Kultur- og Idrætscenter, var lokale malere, hvor der blev fortalt om og vist malerier af Vera Sandberg, Frederik Søe og Borchsenius. Desuden blev der vist en videoptagelse med Vera Sandberg fra 1984.

◆ I juni besøgte vi herregården Hindemæe, hvor baron Gustaf Juel-Brockdorff, der bor på Hindemæe i dag, tog imod og viste rundt og fortalte om de gamle bygninger, der engang indeholdt både diverse stalde og lade, karlekamre og vaskehus.

I forgangne tider havde Hindemæe også sit eget mejeri, hvad der endnu kan ses rester af.

Til sidst samledes vi i den store have bag hovedbygningen, hvor vi drak den medbragte kaffe og fik Hindemæes historie fortalt.

Her var også Gustaf Juel-Brockdorffs far Niels Juel-Brockdorff med og kunne supplere og svare på spørgsmål.

Det var en hyggelig aften, og vi var heldige med vejret.

Aase Windeballe

Gustaf og Niels Juel-Brockdorff

I Hindemæes have

Poul Knudsen fra Søgård

Af Aase Windeballe.

En kold og mørk eftermiddag i november mødtes Yvonne Løfberg og jeg med Poul Knudsen eller Poul Søgård, som han også kaldes og nok er bedre kendt som, i hans hyggelige, varme stue, hvor han havde stillet an med kaffe.

Her fortalte han om sig selv, sin gård og løst og fast om Ullerslev. Han må være ud af en slægt med gode gener, idet han i en alder af 93 år stadig er frisk og husker en masse; men det er ikke kun Poul, der er oppe i årene i den familie. Han fortalte, at han lige havde haft weekendbesøg af sine to søstre på henholdsvis 90 og 98 år fra Jylland og Lolland.

Luftfoto af Søgård

Søgård

Egentlig troede vi, at Poul Søgaard altid havde boet på Søgård og var født og opvokset der; men sådan er historien slet ikke. Ganske vist er Søgård for enden af Postkrogen en slægtsgård, der har været i slægtens eje siden 1822, og ganske vist er Pouls far, Kristian Frederik Knudsen, født på gården i 1879, men i første omgang var det en yngre broder, Konrad,

Søgård

Postkrogen 18 (2011)

der overtog gården efter forældrene, Hans og Karen Knudsen. Pouls far boede i Hjulby, hvor han var smedemester, og hvor Poul er født i 1917 og opvokset sammen med sine syv søskende og siden uddannet som smed.

Det var først i 1937, da Pouls farbror, der var ungarl, ville sælge gården, at Pouls far kom ind i billedet igen, idet han købte gården og flyttede dertil sammen med sin kone, Meta Margrethe, der som datter af Peter Madsen også stammede fra Ullerslev. Poul og hans storesøster flyttede også med. Konrad blev boende hos familien et års tid, inden han flyttede til Pilshuse.

Søgård er en af de gårde, der blev flyttet ud i sin tid. Tidligere lå den i Postkrogen 18, hvor det gamle stuehus, der hørte til gården, stadig ligger. Før udflytningen hed gården Lohmangården efter gårdens ejer, men ved udflytningen kom den til at hedde Søgård.

Gården hørte førhen under Flødstrup-Ullerslev præstekald som anneksgård og havde store marker mod Langeskov.

Før udflytningen lå der flere gårde i Postkrogen. Det gælder både Højgård, Mølgård, Lillevang og Kirkebjerg⁽¹⁾. I den tid Poul har boet i Postkrogen er der bygget 10 huse, kan han fortælle.

At have indlagt vand var ikke mange beskåret, da familien kom til Søgård. Mange måtte hente vand ved den fælles vandpost⁽²⁾ af træ, der dengang stod ved indkørselen til Postkrogen. Da Poul kom til Søgård, sørgede han for, at der blev indlagt vand. Faktisk var Søgård et af de første steder i området, der fik indlagt vand, fortæller han med en vis stolthed i stemmen, men han var jo også uddannet smed.

Søgård var også et af de steder, der tidligt fik telefon. Det skete allerede i 1948. Det var ikke hver mands eje dengang. Skulle man ringe, måtte man for de flestes vedkommende på centralen, der fandtes hos købmanden, Windeballe, der var bestyrer af centralen, og hvis søster passede den.⁽³⁾

Det var almindeligt før i tiden, at skulle man nogen steder, foregik det med hestevogn f. eks, med charabanc eller på cykel. Pouls far havde dog bil allerede i 1925, en Ford. Den havde han købt af en mand, der havde vundet den på Rundskue. Selv fik Poul først bil i 1955, en Vauxhall.

- 1) Se kort i Ullerslevbogen mellem s. 40 og 41
- 2) Det er nok denne vandpost, der har givet navn til vejen og ikke det, at der har boet mange postbude.
- 3) Den kan man læse om i Lokalthistorisk Nyt Nr.16 - 1996-97

Pouls bedsteforældres guldbryllup på Søgård. Poul i matrostøj mellem sine forældre.

Hønsbjerg

Lodsejerne i Ullerslev kender Hønsbjerg, idet de har brugsretten her bl. a. til at hente grus.

Der er en bestyrelse på fem medlemmer for Hønsbjerg, og her har Poul tidligere været formand i 30 år. Han blev afløst af forhenværende stationsforstander Søren Sørensens, og siden er han igen blevet afløst af Eske Birk, der i dag bor på Søgård. Poul fortæller i en munter tone om dengang generalforsamlingen hvert 4. år var en folkelig sammenkomst på Hønsbjerg, hvor folk havde madpakken med i lommen, som han udtrykker det, og sad og spiste den i hullerne.

I begyndelsen gjaldt ordningen kun for gårdene, men siden er lodsejerne i Ullerslev kommet med. Oprindeligt var det Gunnar Ottosens far på Ravnsbjerggård, der i 1921 fik lavet en overenskomst om brugsretten i 99 år. Poul kommer også ind på en sag om løjtnant Busck, der mente, at han ejede Flødstrup Sø, en sag, som han havde anlagt mod bl. a. ejeren af Søgård.⁽⁴⁾ Poul fortæller endvidere, at der har ligget to landarbejderhuse tilhørende Ulvsager, nemlig Hamburgerhuset og Altona.

Poul mindes også med glæde det liv, der var på gården førhen, hvor naboerne kom sammen, og man gik ind og ud hos hinanden.

4) *Ullerslevbogen* s. 34

Pouls forældres sølvbryllup. Poul lige bag forældrene.

Dengang var der også fælles opgaver, der skulle løses, bl.a. snerydningen om vinteren, hvor der blev sendt hold ud for at kaste sne. En anden opgave, der var delt ud på gårdene med bestemmelse, om hvem der skulle gøre hvad hvornår, var rensning af åen. Det var en ordning, der varede til engang efter krigen.

Besættelsen

Poul kommer også ind på besættelsen og fortæller bl.a., at frihedskæmperne havde gravet våben ned i plantagen. 14 dage før krigens afslutning hørtes knald ved søen. Frihedskæmperne skulle have våbnene skudt ind, og da kommer møller Andersen og siger, at det ikke var jagttid nu, men Kamuk, der var en af frihedskæmperne, trak en revolver lidt op af lommen og sagde: "Du må vist hellere gå

hjem." Også jernbanesabotagen, som der var helt meget af i Ullerslev, som Poul udtrykker det, kommer vi ind på. Her fortæller Poul, at en mand i Bondemosen blev skudt af tyskerne, da han ville gå over banen for at besøge nogen på den anden side.

Det er også en velkendt sag, at tyskerne gerne ville købe æg på gårdene, men det "forstod" de ikke på Søgård.

Poul

Året efter at Poul var flyttet med til Søgård, blev han i 1938 indkaldt som soldat. Her var han beslagsmed i dyrelægekorpset og skoede heste ved artilleriet i Ringsted, men blev hjemsendt, inden krigen brød ud, og kom tilbage til Søgård, hvor han hjalp sin far med at drive

landbrug. Han har altid interesseret sig for landbrug og hjulpet til hos bønderne i Hjulby, hvor han voksede op, men han ville gerne lære mere og tog derfor i vinteren 1943-44 på Dalum Landbrugsskole i ½ år. Det var på det tidspunkt, da Johs. Pedersen var forstander. Da Poul var til 65 års jubilæum, var han den eneste fra den årgang.

Efter opholdet på Dalum fortsatte han hjemme hos forældrene, hvor også hans ældste søster, der ligeledes var ugift, boede og hjalp til. Det var et traditionelt landbrug, der blev drevet på den 30 tdr. land store gård⁽⁵⁾ med dyr og syvmarksdrift, hvor der blev dyrket både rug, byg og hvede. I strenge vintre skete det, at hveden frøs, fortæller Poul. Han mindes også, at det var en stor lettelse, da de fik malke-maskine. I det hele taget har han været med til mekaniseringen og den store udvikling, der foregik inden for landbruget. Her nævner han bl.a. den grå Ferguson, der kunne trække to plove!

Handlende

Når man bor ude på landet, er det godt at kunne få varerne bragt til døren, og det kunne man på Søgård førhen. Det var skik og brug, at mange handlende kom rundt til gårdene med deres varer. Det kunne være slagteren Harry Hansen fra Korkendrup eller fiskehandler Romsø. Hvad man i øvrigt manglede af dagligvarer, kunne man

købe i butikkerne på Hovedvejen i Ullerslev, hvor købmandsbutikken ejet af købmand Windeballe lå på hjørnet af Kertemindevej og Hovedvejen. Den havde tidligere været brugsforening, men var omdannet til købmandsbutik, og brugsen var flyttet ind i bygningen på hjørnet af Hovedvejen og Brugskrogen. Der var også både én slagter og to bagere, som i daglig tale blev benævnt efter deres placering, nemlig Bankebageren og Brobageren, der havde sin butik ved det stykke af vejen, der var brolagt.

Personer

En af de personer, Poul fremhæver, er Niels Rasmussen, tidligere sognerådsformand i Ullerslev, som han betegner som en god sognerådsformand, der kunne tage affære, og som hjalp, når der var brug for det. Det giver han følgende eksempel på: En mand var i gang

Peter og
Karen Madsen

5) Ved udstykningen var der solgt jord til Rasmus Larsen, Langeskov Kro

Poul i matrostøj, hans forældre og søskende.

med at bygge et hus, men kunne ikke gøre det færdigt, da han manglede penge. Det fandt Niels Rasmussen en løsning på.

Som landmand undgår man næppe at komme i forbindelse med dyrlægen. Her var det først dyrlæge Jensen, hvis søn havde gartneriet på hjørnet af Svendborgvej og Hovedvejen, og siden var det dyrlæge Mathiesen, der boede på Svendborgvej.

Også Christian Olsen, Elværkets bestyrer, bliver omtalt som en dygtig og flink mand. Under krigen var der ingen, der manglede elektricitet. Når de skulle tærskes på gården og ringede til Olsen, kunne de få strøm på. I den forbindelse fortæller Poul også, at Ullerslev leverede strøm til Korkendrup, men de kunne ikke levere til Gedsberg på grund af banen.

Over for elværket boede Caspersen, der lavede sprøjter til Falck. Han efterfulgtes af Beck. Det var begge dygtige mennesker.

Pouls bedstefar Peter Madsen havde været med, da jernbanen over Fyn blev bygget.⁽⁶⁾ Han døde allerede året efter, at Poul var blevet født, dvs i 1918⁽⁷⁾, men Pouls bedstemoder, Karen Madsen, boede som enke en del år i huset ved siden af skomageren i Gaden, som Hovedvejen blev kaldt i folkemunde. Hun var søster til Poul Madsen i Såderup.

Flere af hendes søskende rejste som så mange andre danskere omkring århundredskiftet til Amerika.

6) Den blev indviet i 1865

7) Poul mener, han døde af den spanske syge

Festlige begivenheder:

Dengang Poul var ung, blev der holdt fester i Venstres ungdom, hvis formand var Erik Højbogård⁽⁸⁾, bl. a. i Borgerforeningen i Nyborg, og sommermøde i haven på Pårupgård hos Peter Christensen. Sygekassen holdt også fest hver sommer. Det foregik i Bondemosekoven. Her lagde man brædder ud, så der kunne danses.

Festligt var det også, når der var friluftsteater på sportspladsen ved Kommuneskolen.⁽⁹⁾ Det var skoleinspektør Abildgren fra Den private Realskole og førstelærer Stender fra Kommuneskolen, der arrangerede teateret.

Her spillede de stykker som Egelykke og "Der var Engang", hvor nogle af kræfterne var Hans Simon,⁽¹⁰⁾ Christian Rolighed⁽¹¹⁾ og Frk. Hansen⁽¹²⁾.

Poul og Nora

Poul bor i dag i et dejligt hus i Postkrogen, et hus, som han lod bygge for mange år siden, da han i en sen alder var blevet gift med Nora i 1968, så de kunne få det for sig selv, da forældrene og hans søster stadig boede på gården.

Da de var borte, drev Poul stadig gården videre, men lejede stuehuset ud. Først i 1980 solgte Poul til Eske Birk, der var forvalter på Skovsbo. Poul og Nora fik 20 gode år sammen. Nora var ganske vist lam de sidste to år, hun levede, og Poul måtte passe hende. Da de ikke

Pouls mor, hendes forældre og søskende ved huset på Hovedvejen.

længere havde dyrene at passe, tog de på flere gode rejser sammen til udlandet.

Poul har været en aktiv mand livet igennem og taget del i samfundet omkring sig. Han har taget aktiv del i foreningslivet, dyrket gymnastik, været med i boldklubben og hos skytterne, og han har været formand for menighedsrådet, mens Marie Olsen⁽¹³⁾ var kasserer.

I dag går der megen god tid med at læse, både romaner og faglitteratur, og så kører han stadig bil, idet han lige har fået sit kørekort fornyet.

Efter en spændende eftermiddag tager vi afsked med Poul. Det har været en stor oplevelse at møde en mand i hans alder, der stadig husker så godt og så meget og kan fortælle om det.

8) Egentlig hed han Erik Nielsen, men er endnu en af dem, der bliver nævnt ved den gård, han boede på. Han var nevø af Niels Rasmussen.

9) Den bygning, hvor der i dag er Røde Kors

10) Tømrer fra Flødstrup. Var god til at synge.

11) Gårdejer fra gården Rolighed

12) Lærerinde ved Kommuneskolen og senere Ullerslev Centralskole

13) Var gift med elværksbestyrer Christian Olsen

Ullerslev og 1. verdenskrig

Af Aase Windeballe

Ganske vist deltog Danmark ikke i 1. verdenskrig, men krigen påvirkede alligevel landet. I den forbindelse har DLF (Dansk Lokalhistorisk Forening) sat et projekt i værk: Danmark under første verdenskrig med henblik på at få de enkelte foreninger til at undersøge, hvordan det indvirkede på deres område. Her kan man bl.a. se på, hvordan de mange love og bestemmelser, der kom i den periode, blev ført ud i praksis; men der er også andre emner, der kan tages op f. eks dyrtidslovgivning eller de forskellige stramninger på boligområdet.

En lille gruppe har så småt taget hul på emnet, men vi vil gerne have flere interesserede med.

Måske er der nogen af jer, der ligger inde med materiale, der kan være med til at belyse emnet. Det kan være rationeringskort fra dengang, eller måske er der nogen i familien, der har skrevet erindringer, der dækker den periode, og som på den måde kan være

Bishop Museum archive photos of World War.

med til at belyse, hvad der foregik. Måske havde I familiemedlemmer, der var indkaldt til sikringsstyrkerne. Eller det kan være noget helt andet.

Vi hører gerne fra jer, hvis I har noget at bidrage med, også selv om I ikke ønsker at deltage i et gruppearbejde om projektet.

**Interesserede inviteres til at mødes på arkivet i Langtved
mandag eftermiddag den 31. oktober 2011 kl. 16.00**

Eline i Ellinge

Livet på landet og min barndom og ungdom i mit hjem

Den 2. marts 2011 var Inger Fredslund Hansen og Verner Eg på besøg hos Eline Augusta Nielsen i hendes bolig i Kullerup. Det var ganske få dage, inden Eline flyttede på plejehjem.

Eline brugte flere timer på at fortælle om sit liv, og vi blev vist rundt i hjemmet, som den gang bugnede af flotte ting fra et langt liv, og jeg fik lov til at fotografere det hele.

Eline har brugt tid på at skrive en hel del om sit liv, og jeg fik lov til at låne mere end 50 sider håndskrevne erindringer, mere end 45 fotos, samt en hel del private dokumenter.

Det hele er blevet scannet og er ved at blive sorteret og redigeret .

Her er renskrift af nogle få sider af Elines erindringer. Teksten er kun let redigeret, og helheden er bevaret.

Jeg er født den 20. 12. 1919. Jeg har ingen søskende. Jeg blev nok forkælet, især af min Far. Jeg fik en cykel da jeg blev 5 år, den var ny og kostede 135 kroner.

Min far var dengang med mig ude at købe en ny frakke, brun med pels på krave og ærmer. Den var lidt for lille, men jeg ville gerne have det så Far sagde, vi køber den – så kan vi jo købe en anden næste år. Da var vi ikke velkomne hjemme hos min mor.

Jeg fik mine mandler fjernet da jeg var syv år, det var H.C. Andersen klinik i Odense.

Eline Augusta Nielsen fotograferet i hjemmet nogle få dage inden hun flyttede på plejehjem.

Jeg kom i skole i Ellinge skole da jeg var 7 år, der var to klasseværelser, vi gik i skole hver anden dag hos lærer Hemmingsen og frk Jochumsen.

1 år i 1' klasse, 2 i 2' klasse, 2 i 3' klasse og 2 i 4' klasse, men Helga og mig gik 1 år i 3' klasse og kom op i 4' klasse, hvor vi gik i 3 år. Der var nogen i klassen der mobbede os; men da de opdagede, at vi var dygtigere end dem, blev vi tidt spurgt om råd.

Vi fik lærer Hemmingsens regnebog fra hans seminarietid, da vi for længst var færdig med den anden regnebog.

Ellinge Skovgård, hvor Elines mor er vokset op. De var 15 søskende – 7 drenge og 8 piger.

Vi gik til præst i Hellerup i 3 mdr., da vi skulle have ny præst i Ellinge – han hed pastor Ruth. Jeg blev konfirmeret i Ellinge kirke 8' april 1934.

Til Hestehavegård, mit hjem, var der 37½ tdr. land, der var 5 tdr. land skov, som ligger i nærheden af Rønninge Søgård.

Jeg hjalp til hjemme både ude og inde, malke køerne ville jeg ikke, så det har jeg aldrig gjort. Jeg var ude og hakke roer, de blev sat i små blokke, så kravlede vi og satte roerne til en rad, vi fik 10 øre for en række. Så blev roerne hakket en gang mere, der var jo ingen sprøjtemidler den gang. I høsten hjalp jeg også til. Kornet blev høstet med le. Snedkeren, Posten og Kristian fra Ellinge kom og høstede, så fik de frokost. En gang høsten var rigtig god, var der 10 læs i marken, dog ikke så store.

Vi havde malkekøer, mælken blev hentet og kørt til Ellinge mejeri, og retur fik vi skummetmælk og valle til dyrene. Om aftenen tog vi mælk ind i et fad og om morgenen næste dag skummede vi fløden af.

Vi fik øllebrød og kaffe om morgenen. Kl. 10 fik vi brasekartofler med flæsk stegt. Om middagen fik vi to retter mad, eftermiddagskaffe med kringle og om aftenen smørrebrød. Når mælkekusken kørte til mejeriet skrev vi i en smørbog om vi ville have smør og ost med tilbage. Vi havde en lille mælkespand som vi sendte med hvis vi ville have kærnemælk.

Vi bryggede selv øl. Kar og øltønde blev skoldet da det skulle være rent. Vi fik malt fra Refsvindinge bryggeri, og humle fra Humlemagasinet på Vestfyn. Humlen blev kogt og

lagt i bunden af karret med en "stige" over. Så kom maltet over, og vi kogte vandet til at hælde på, det skulle trække en time, så kom der mere kogt vand. Ca. 12 spande øl kom ned i et kar i kælderen. Når øllet var "håndvarmt" kom der gær på. Efter et døgn skummede vi gæren af på en mursten. Når den var tør, blev den brugt næste gang vi bryggede, så kom øllet på øltønden.

Vi slagtede gris, næste dag blev den parteret, vi fik stege, syede rullepølse, blodpølse, leverpølse, sylte det var af hovedet, og en skank. Ryggen og stribet flæsk blev kogt til grøn- eller hvidkålssuppe, der blev lavet medister og leverpostej. Skulle vi lave kødboller skulle kødet trækkes 12 gange. Meget af grisen kom i saltbaljen som stod nede i mælkestuen. Vi havde et flueskab

som hang ude på væggen mod nord, deri lå rullepølsen. Sortpølsen (blodpølsen) blev varmet på panden og spist med sirup og æblegrød.

Mor var meget proper. Når vi gjorde hovedrent, tog vi vinduerne af og skrubbede dem i en balje vand ude i haven, så var der næsten ingen maling på; men så kom maler Kern og malede dem, den gang kom en murer og kalkede bryggers, det gjorde vi ikke selv den gang.

En gang, jeg var vel 10 år og havde fødselsdag, lejede Far Anton vognmand til at hente pigerne og køre dem hjem igen, det var luksus.

Skolebillede fra Ellinge Skole.

Hestehavegard" ca. 1900. Elines barndomshjem.

Vi havde en murer til at mure en ajlekumme. Jeg var så glad for mureren, så jeg hoppede ned til ham, da slog jeg mig et stort hul i panden, det ar havde jeg nok 50 år efter

Da jeg var ung, var det ikke pænt at være solbrændt, for så kunne man se vi hjalp til i marken, så i roerne gik jeg med lange strømper og kittel med lange ærmer. Jeg er jo født mørk i huden. Min bedstemor fortalte at hendes slægt stammer fra Spanien, da spaniolerne var i Danmark. Før der var sprøjtemidler, var jorden bag gården i Ellinge fyldt med mange valmuer, det var de span-ske soldater der tabte valmuefrø som de gav hestene.

Min bedstemor er fra "Ejlsrose-gård" i Rønninge, den var stor. Min familie fra Ellinge, Hellerup, Ullerslev og Mullerup tog

i mange år en sommerudflugt hvor Peter (taxa) fra Ellinge kørte og spiste sammen med dem, det var en stor dag.

Når vi vaskede storvask en gang om måneden, blev tøjet vasket på et vaskebræt. Der kom soda i vandet til at blødgøre, så blev sæbevandet varmet i brygkedlen. Så blev tøjet renkogt, derefter skyllet i 3 hold vand, sidste vand kom der blåelse i for at det kunne blive rigtigt hvidt. Så blev tøjet vredet i hånden, lagner var vi 2 om at vride. Derefter blev tøjet hængt til tørre.

Frederik Sø

– Maleren i mosen

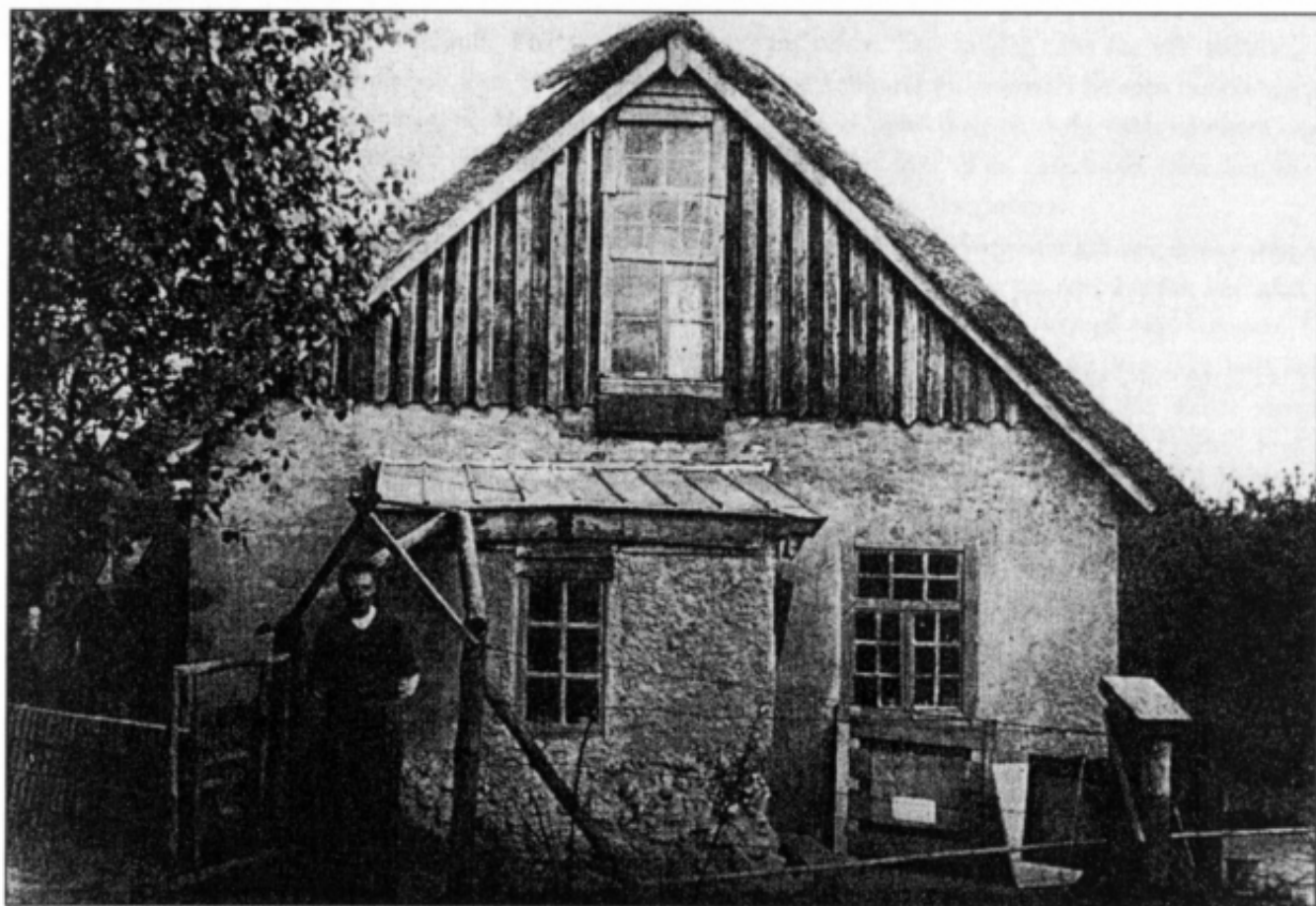
af Yvonne Løfberg

Egentlig hed han Jens Karl Frederik Sørensen. Frederik Sø var hans selvvalgte kunstner-navn. Han blev født i 1876 i Åby nær Århus. I sit voksenliv arbejdede han som maskinarbejder på B & W i København. Her kostede en arbejdsulykke ham det ene øje.

Senere gik han på landevejen. Når han endnu senere kom ind på denne periode af sit liv, var det med vendinger som: "noget med konen", "slået ud", "mit sind var kaos".

I denne tilstand kom han til Ullerslev i 1929, hvor han fik stilling som fodermester hos en hestehandler. Dette ansættelsesforhold varede dog ikke længe, idet han lukkede alle hestene ud, fordi han syntes de skulle have deres frihed. Derefter slog han sig ned i Gedsbjerg Mose i en sivhytte foret med gødningssække. Senge-lejet var af halm, og ildstedet af store sten.

Siden lykkedes det ham at købe et stykke mosejord, hvor han opførte et lille hus af

Frederik Sø foran sit hus i Ullerslev Mose, 1936

Frederik Sø med geden og hunden, 1936.

I de kolde vintre sov de alle tre sammen i det lille soveværelse oppe under taget.

sammenskrabede materialer, som han fik foræret og kørte hjem på cykel.

Her boede han så med sin ged og sin skotske hyrdehund "Lady", som han var meget knyttet til. I kolde vintre sov han sammen med begge dyr for at holde varmen.

Sine sidste år tilbragte han på alderdomshjemmet i Ullerslev, hvor han døde 80 år gammel i 1957. I tiden her lavede han et udkast til en meget speciel gravsten i natursten, som i begyndelsen af 1960'erne, blev udført og sat på hans grav lige ud til stien der fører til indgangsdøren i Ullerslev Kirke hvor den kan ses den dag i dag.

Frederik Søs gravsted på Ullerslev Kirkegård.

Fortsættes side 23 ►►

◆◆◆

Arrangementer 2011-2012

Lokalhistorisk Forening
*for Skellerup, Ellinge, Flødstrup
og Ullerslev sogne*

Mandag d. 10. oktober 2011 kl. 14.00 på Ullerslev bibliotek

Studiekreds i slægtsforskning

Studiekreds i slægtsforskning – vi genoptager arbejdet med slægtsforskning for fortsættere og nye, der er interesseret i at forske i slægten. En del af arbejdet vil foregå ved computere.

Tirsdag d. 11. oktober 2011 kl. 19.30 på Kaliffenlund

"Min skoletid i Skellerup og på Realskolen i Ullerslev"

Det er emnet for en aften med **Knud Knudsen**, Rolfsteds tidligere borgmester, som har boet både i Skellerup og Ullerslev.

Medbring kaffekurv.

Onsdag d. 30. november 2011 kl. 19.30 i Kulturhuset i Ullerslev

Tom Buk-Swienty - om slaget ved Dybbøl 1864

Tom Buk-Swienty modtog i 2010 prisen for Årets historiske Bog "Slagtebænk Dybbøl". Siden har han rejst rundt og holdt foredrag, og det er lykkedes at få ham til Ullerslev.

Arrangementet foregår i samarbejde med FOF Østfyn.

Tom Buk-Swienty er historiker, forfatter, journalist og tidligere USA-korrespondent for Weekendavisen

Entre: 85 kr.

Torsdag d. 19. januar 2012 kl. 19.00
i Langtved Forsamlingshus, Langtvedvej 15

Tage Aabech

fortæller om lokale spillemænd, bl.a. fra Langtvedområdet, og deres musik

Jørgen Dickmeiss

der er uddannet på Det fynske Musikkonservatorium
vil give prøver på den navnkundige musiker Lars Olsens musik.

Sidst på aftenen vil Jørgen Dickmeiss og Tage Aabech spille op til nogle af de gamle danse.

Arrangementet afvikles som en KULTURCAFÉ i et samarbejde med Langtved Forsamlingshus.

Entre: 50 kr.

Kaffe kan købes

Pladsreservering kan ske ved henvendelse til Rikard Lund, tlf. 6539 1668.

Billetter kan også købes ved indgangen.

Onsdag d. 8. februar 2012 kl. 19.30

Generalforsamling på Kaliffenlund

Foreningens ordinære generalforsamling holdes på Kaliffenlund.
Dagsorden ifølge lovene.

Efter generalforsamlingen vil **Aksel Andersen** fortælle glimt fra Lindø, hvor han har arbejdet i en årrække.

Medbring kaffekurv.

24.-25. marts 2012

Forårsudstilling i Ullerslev Kultur- og Idrætscenter

Foreningen deltager i den årlige forårsudstilling med udstilling og film.

Onsdag den 6. juni 2012 kl. 19.30

Kolonihaverne og Kaliffenlund

Her vil **Martin Johansen**, Kolonihaveforeningens formand, vise rundt i og fortælle om haverne og deres historie. Vi vil fortsætte til Kaliffenlund, hvor vi vil høre om stedet og om nogle af de aktiviteter, der er i det område. Bl.a. vil **Erik Andresen** fortælle om petanque.

Medbring kaffekurv

Lokalhistorisk Forening

for Skellerup, Ellinge, Flødstrup og Ullerslev sogne

Kontingent

Enkeltpersoner: 35 kr.

Ægtepar: 60 kr.

Bøger, video og dvd

"Ellingebogen" er udsolgt.

Video eller dvd med Vera Sandberg kan købes for 150 kr. ved henvendelse til Ellen Povlsen.

Links

- www.historie-online.dk
Her kan man læse om aktuelle historiske begivenheder rundt om i landet, om historiske emner, historiske bøger og tv udsendelser.
- www.nyborglokalarkiv.dk
Her kan man læse om de tre arkiver i Nyborg kommune: Ullerslev, Nyborg og Ørbæk.

Eneboeren i Ullerslev Mose

Mosen var Frederik Søs verden. Det var årstidernes vekslende på denne lille moseplet han skildrede i sin kunst. "Mit hjem" hedder et af hans mest kendte billeder. Han omtaler sit hus som "et af verdens dejligste huse" og blev aldrig træt af at fortælle om sin moses skønhed.

Her på sin mosejord faldt han til ro efter et omtumlet liv: "Du forstår, at jeg er jordens lykkeligste menneske".

Det var et spartansk og primitivt liv. Han levede af gedemælk, brød og de måltider, han fik hos bønderne.

Somme tider blev huset oversvømmet. Så sov han med gummistøvler på. På grunden havde han en lille båd forsynet med dragehoved, som han sejlede omkring i mosehullerne i.

Kunstneren Frederik Sø

Frederik Sø var autodidakt og begyndte at male sent i livet. Han skabte sin kunst uden forbilleder, uden uddannelse. Han elskede

kunsten af hele sit hjerte, det var hans altoverskyggende interesse, en slags selvoptaget lidenskab.

"Billederne, det er mig selv", sagde han. "Man må ofre sig for kunsten, ellers opnår man intet. De kan se, jeg spiller ikke megen tid på det huslige. Når jeg har rugbrød, kartofler, skinke og tobak, så er jeg tilfreds."

Frederik Sø var en af de få ægte naivistiske malere i Danmark. Selv gik han ikke op i ismer.

Uden at være bevidst om det løste Frederik Sø i sine billeder et perspektivisk problem. Det var ham meget om at male hvad han så – nøjagtig som han så det. Da han kun havde ét øje, var hans synsfelt 140 grader. Derfor fik hans billeder et særligt perspektiv, hvor vinkelrette linjer blev til krumme linjer. På den måde kom han tættere på en gengivelse af virkeligheden, end hvis han havde fulgt de i renaissance udviklede formler for hvordan man laver perspektiv i et billede.

Når han fik besøg af kunstnere og kunstkyndige, gemte han de billeder af bøndergårde han malede for at få til føden væk, som om han skammede sig over dem, og fremviste i stedet sine landskabsbilleder fra mosen.

Frederik Sø: Ved banedæmningen i Ullerslev – Fyns Stiftsmuseum

Tidligere borgmester Niels Peter Madsen kendte Frederik Sø og har flere af hans billeder. Det var også ham der hjalp ham da hans livs ledsager, hunden "Lady" skulle begravnes.

Hans hus som andre oplevede som mørkt, skummelt og uhyggeligt, var for ham hans "slot". Hans rige var ikke af denne verden.

Som nabo til jernbanen tværs gennem Danmark følte han sig ikke isoleret, han boede "på Strøget".

Motiverne

Hvad malede Frederik Sø? Svaret er enkelt: han malede SIN MOSE og sit hus, den plet i verden han kaldte sit kongerige: mosehuller, bølgende siv, ukrudtbegroet markjord, et ingenmandsland få andre ofrede opmærksomhed.

Han malede det mærkeligste, det mest oprindelige. Hans billeder kan beskrives som naturen selv sat i ramme. Ru på overfladen, med en fornemmelse af muld og jord.

Karakteristisk er intimiteten i de små detaljer, dels det lyse og frostagtigt klare, dels det tunge og grundmurede.

Malerierne viser ophøjede, rosenrøde skyer, men udtrykker også dyb fortvivlelse og depression. Det er panoramaagtige landskabsbilleder med rumlighed, balance og stoflighed.

Karrieren

Frederik Sø fik sit gennembrud i 1930'erne. Hans værker blev købt af Undervisningsministeriet og af I W Larsen-samlingen, der senere blev indlemmet i Fyns Kunstmuseum. Et billede siges at have hængt i Snapstinget.

Han var med på en stor udstilling i Forum i Odense i 1936, hvor han traf og talte med Christian d. 10. Han inviterede ved den lejlighed kongen til at besøge sig. Det blev dog aldrig til noget. Da kongen udtrykte interesse for et af hans billeder, sagde Sø: "Ja, Deres Majestæt kunne jo købe det", hvortil kongen replicerede: "Ja, det ku' De lide, Frederik Sø". Siden malede Frederik Sø et billede af dette møde.

Ikke kun kongen så kvaliteten i Frederik Søs billeder. Det gjorde tidens måske førende kunstner, Ernst Syberg, også. Han aflagde efterfølgende besøg hos Frederik Sø. Det besøg betød meget for Frederik Sø. Han sagde: "Ind af denne dør er Danmarks største mester gået, han har stået i mine stuer. Hvordan har jeg dog fortjent al den anerkendelse?"

Frederik Sø elskede at tale om kunst med andre kunstnere eller kunstinteresserede. Han aflagde jævnligt besøg hos Ullerslevs anden i samtiden anerkendte kunstner: Vera Sandberg.

Frederik Søs "kongerige" og hans "slot"

Udseende og væremåde

Frederik Sø beskrives som en garvet, vejrbidt mand med jernhelbred. Skindet lå stramt om knoglerne.

Han gik klædt i en lang diplomatfrakke, der engang havde været sort, i blå maskinbukser, en gammel, flad hat, et cinnoberrødt tørklæde, havde bare ben i gamle, udtrådte sko.

Han beskrives som en "ydmyg sjæl", "ren af hjertet", som et menneske, der havde bevaret sin troskyldighed og tillid til menneskene.

De der kendte ham beskrev ham som en fornuftig og rolig mand, venlig og omgængelig. Han beskrives som jovial, vennelsel, fortællende, ligefrem, høflig og livlig.

Men mens Frederik Sø gerne talte om kunst med ægte kunstinteresserede, brød han sig ikke om at have turister og andre nysgerrige rendende. For at holde dem væk fra sine enemærker begyndte han at tage entre: 50 øre for voksne, børn 25 øre. Dette meddeltes på et underligt skilt sat op ved indgangen til hans grund.

Han kunne skyde op i luften hvis fremmede nærmede sig. Han var altid bevæbnet og sov med en stor økse ved sin seng.

En nat blev han vækket ved at det dun-drede på husets dør. Da han kom ned med øksen i hånden, viste det sig at være tyren fra nabogården, der havde revet sig løs.

Frederik Sø gik nu og da på kro og tog for sig af de våde varer, når lejlighed gaves.

Mobberierne

Frederik Sø var generelt respekteret på egnen, men så særpræget at der gik historier om ham, - flere om hvordan han drak sig fuld.

En af disse historier fortæller hvordan han på vej hjem fra en udstilling i København, han havde været med på, i kådhed og fuldskab sprang overbord fra Storebæltsfærgen og først efter et stort leben blev reddet.

De unge på egnen gik ikke af vejen for at mobbe ham.

En karl fra en af nabogårdene var på natlig jagt og vovede sig ind under vinduet til Frederik Søs hus, hvor han satte sig til at hvæse som en kat. Frederik Sø kom løbende ud af huset svingende med sin økse. Til morskab for karlen løb han rundt i haven og slog til alt for at få ram på "katten".

70-års fødselsdagen

En strålende julidag i 1946 fyldte Frederik Sø 70 år.

I haven var opstillet borde udlånt af kro- manden. Frederik Sø havde stillet en del af sine billeder udenfor for at pryde festen.

I formiddagens løb strømmede det ind med fødselsdagskringle, lagkager, småkager, vinflasker, blomster doneret af naboerne – samt en kasse øl. Den tog Frederik Sø først hul på.

Om eftermiddagen mødte folk op i hobetal for at lykønske maleren, der holdt en tale for kongen.

De sidste år

"Vorherre har holdt sin hånd over mig, så jeg har været verdens lykkeligste menneske." Sådan udtrykte han det selv.

Frederik Sø omtales som et heroisk menneske, der ikke i de hårdeste trængsler holdt op med at takke Vorherre.

Sine sidste 3-4 år tilbragte Frederik Sø som nævnt på alderdomshjemmet, hvor han glædede sig over den gode pleje, men savnede sin frihed.

Der var langt mellem bjerne, og de andre gamle forstod ikke hans kunst og hans kunstdrift.

Kilder:

Artikelsamling fra samtiden.

Findes på lokalhistorisk arkiv.

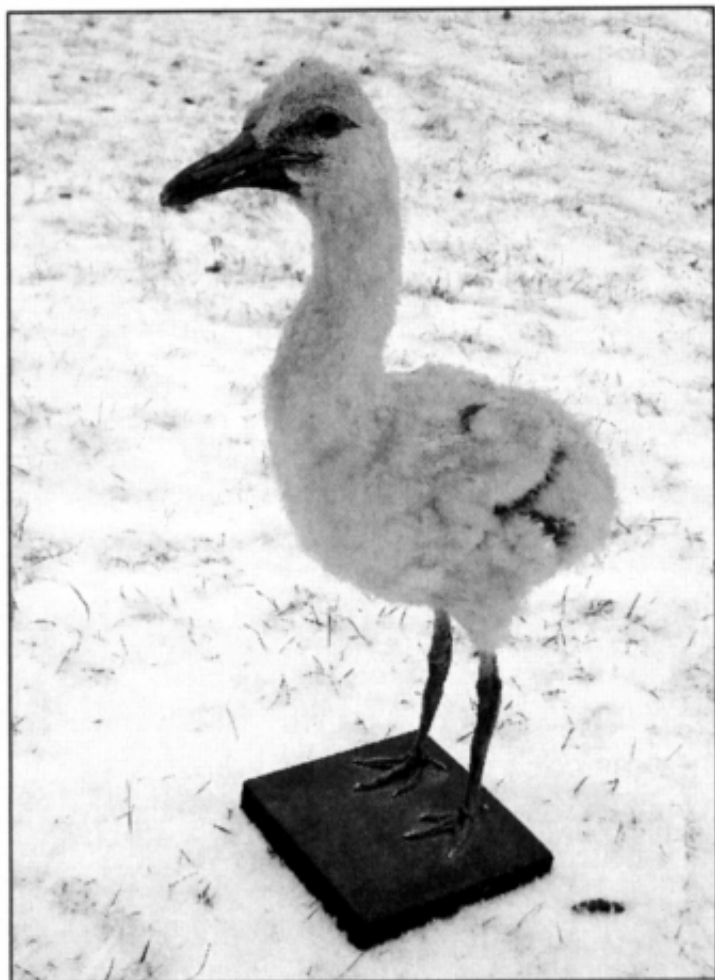
◆◆◆ Storkeungen fra Skellerupgård

Af AaseWindeballe

Sidste år kunne vi i bladet her læse om storkene på Skellerupgård, hvor der et år var syv unger i reden. Det sidste år, der var storkeunger i reden på Skellerupgård, skete der er uheld. Det kan man læse om under "foden" af en udstoppet storkeunge, der indtil skolen lukkede i år før sommerferien, befandt sig på Skellerup Skole. Der stod følgende:

Dette er den sidste storkeunge, der blev udruget i Skellerup! På Skellerupgård var der en storkerede, der hvert år i begyndelsen af april blev taget i besiddelse af et storkepar. Den sidste storkeunge blev ruget ud i 1957 men desværre faldt den ud af reden og brækkede halsen. Den blev altså udstoppet og foræret til Skellerup skole.

Det forlyder, at storkeungen er kommet til Frørup Skole. Vi må håbe, at de passer godt på den.

Barndom og ungdom i Langtved

Af Emmy Rasmussen

Jeg vil fortælle om Langtved, som jeg kan huske det fra min barndom og noget af min ungdom.

Mine forældre er Alvilda og Peder Carlsen, og de flyttede i juli måned 1934 ind på "Skovlække" i Langtved, som de havde købt for kr. 25.000.- rigtig meget for ejendommen, hvor der var 11 tdr. land og 1 td. land skov. Men min far havde ønsket i flere år at komme til at bo der, og så lykkedes det. Jeg var 5 måneder, da jeg kom dertil sammen med min søster, Elly, der var 11 år ældre end jeg.

Mine erindringer de første år af min levetid er ret sparsomme. Jeg kan huske den 9.april 1940, hvor min far var ved at vande hestene ude i gården og de tyske flyvere kom henover, og jeg følte nærmest, at de var helt nede, hestene blev bange og stejlede.

Jeg husker ikke meget fra krigen. Vi manglede ikke mad og andre fornødenheder.

Bil havde vi ikke. Alle kørte på gamle cykler, omviklet med selvbindergarn. Vi gik med skistøvler og sokker, samt skibukser. Vi var måske ikke særlig smarte, men det var varmt, og vintrene i 40'erne var strenge. Jeg mener, at sneen lå helt op til de elektriske tråde, i hvert fald når de havde været ude at øse, og det var de i flere dage.

Sneploven blev trukket af tre heste og så var det alle mand af huse og ud at skovle sne.

Det at være barn var helt morsomt. Der var meget sne at kælke i. Jeg havde ikke langt til skole. Mit hjem lå lige ved siden af fodboldbanen, og jeg havde ingen undskyldning for ikke at komme i skole, selv om jeg måske var den eneste der kom. Mine skole-

kammerater kom både fra Rørbæk, Hannesborg, Mullerup, Kissendrup, Visby og Søgyden, de kunne ikke komme frem. Der blev dog ikke holdt skole for mig, hvis jeg var den eneste, der kom, så blev jeg sendt hjem igen.

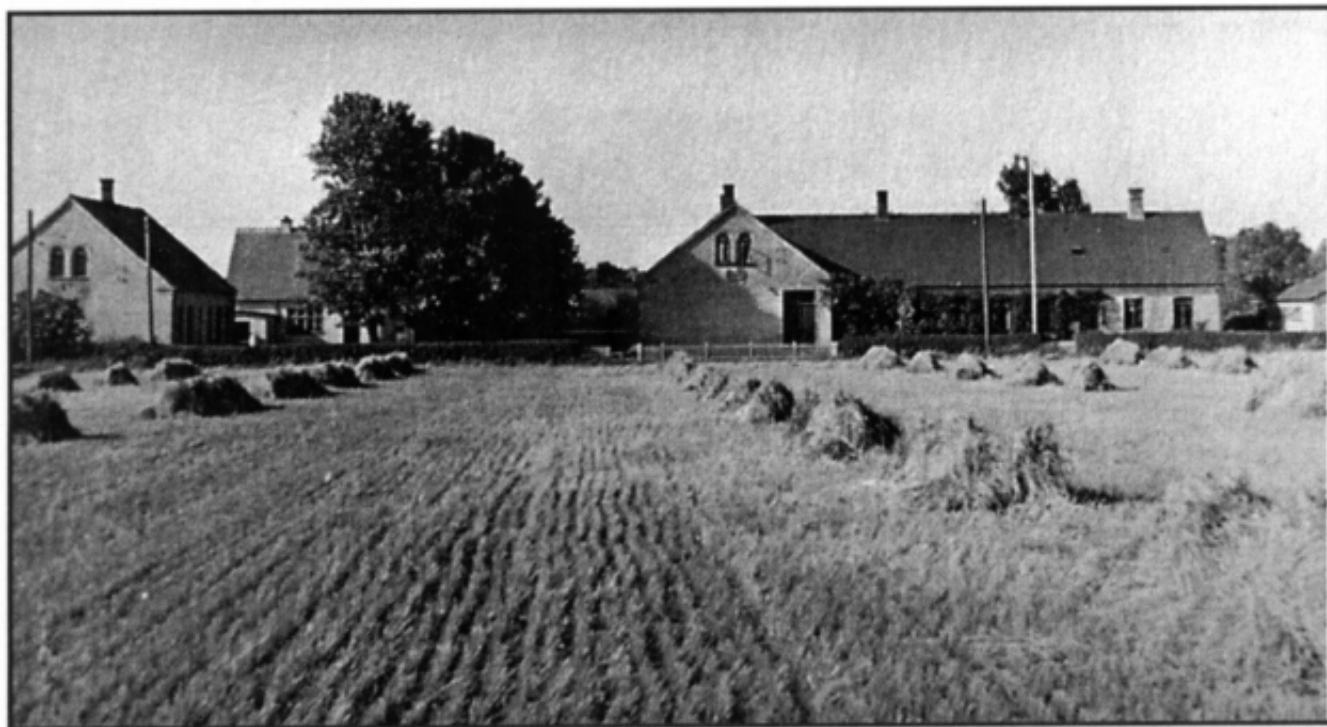
Jeg kom i skole april 1941, og forskolen var stedet, hvor vi 10 piger og 6 drenge, gik i skole 3 dage om ugen hos Inger Brixtofte. Hver dag, når vi kom i skole, skulle vi stå pænt ved vores borde, og vi satte os først ned, når frøken Brixtofte gav tilladelse.

Vi sang en morgensang og bad fadervor. Derefter gik vi i gang med at lære at læse og regne, samt bibelshistorie, lidt tegning og syning. Frøken Brixtofte var ret moderne i sin pædagogik, men var også en rar og varm person. Vi var alle meget kede af det, da hun forlod os i 2. klasse. I de små klasser kom skolekommissionen og hørte på os, en slags eksamen. Jeg skulle synge helt alene "jeg ved en lærkerede". Jeg var meget bange

for, om jeg nu kunne. Der skete mig intet, så det har vel gået, og det havde det sikkert også, selv om jeg ikke kunne, men dengang var man bange for autoriteterne.

I 1943 kom vi over i den store skole. Nu skulle vi begynde i 3. klasse og have lærerne Halvor Kelstrup, førstelærer, og Mads Hansen, andenlærer. H. Kelstrup underviste i dansk, bibelhistorie og sang. Mads Hansen i regning, Danmarks- og naturhistorie. Tillige havde han gymnastik med drengene og boldspil om sommeren. En lærerinde underviste pigerne i håndarbejde og gymnastik. Også her gentog historien sig, fra vi kom i skole, stå ved bordet, morgensang og fadervor.

1944 kom vi i 4. klasse, og der kom vi til at gå i klasse med et hold, der var et år ældre, så i denne klasse blev vi både de yngste og de ældste. Her gik vi 4 dage om ugen. Vi mødte kl. 8.- og havde en times middagsfri-

kvarter. Alle børn havde deres madpakker med, som de skulle spise ude i gangen, og så kunne man ellers gå ud i skolegården at lege. Drengene spillede navnlig bold, og pigerne hoppede paradis, legede gamle sanglege, "3 mand frem for en enke", eller der "bor en mand ved det røde hav". Der var ikke legeredskaber, ej heller havde det enkelte barn en masse legetøj, de kunne tage med i skolen. Men ingen kendte det anderledes, og lærerne var dem, der bestemte, både på godt og på ondt.

Der var kakkelovn i klassen, så der kunne være noget koldt om morgenen, selv om der var fyret op, når vi kom, så var der ikke nået at blive varmt. Det var læreren eller hans kone, der skulle sørge for det, nogen gange var der godt med røg i klassen. Under krigen var det ikke nemt at få noget ordentligt brændsel. Vi var også blevet det dobbelte antal børn i klasserne. Når vi havde haft den ene lærer i 3 timer, skiftede vi klasseværelse og lærer. Vi havde altid

lektier for, og jeg synes, vi havde nogle dygtige lærere. De underviste også i geografi og verdenshistorie og var gode til at fortælle. Tillige havde vi om sommeren botanik, og lærer Hansen tog os med ud i naturen, så vi lærte de forskellige blomster at kende. Vi blev også undervist i fysik, og der blev gjort forskellige forsøg. Vi sad der ganske måbende, man kunne faktisk se og fornemme mange ting. Skolen havde en stor samling af udstoppede fugle og en meget fin sommerfuglesamling. Vi syntes, det var spændende at se og høre om.

Vi blev nok ikke politisk bevidste, ej heller særlig bevidste om samfundet, men vi fik de grundlæggende ting synliggjort.

Vi havde også et stort juletræ i forsamlingshuset 4. juledag. Det var lærerne, der sørgede for det. I hvert fald var det dem, der læste en julefortælling og bestemte sange og salmer, vi skulle synge. Vi fik så en godtepose udleveret. Under krigen var det noget hjemmelavet marcipan etc.

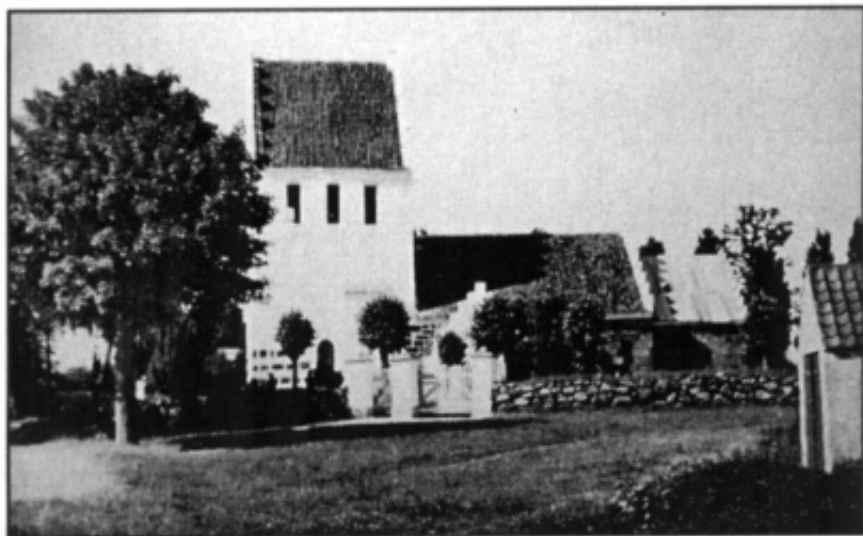
Appelsiner eller andet frugt var der ikke noget af, kun æbler. Jeg kan huske, lige efter krigen fik vi Johannesbrød. Det var underligt. Jeg havde aldrig hverken hørt om det eller smagt det. Så legede vi, når træet var slukket, men man skulle passe på ikke at komme i nærheden af det. Det var pyntet med fehar, og det var bestemt ikke rart at få på sig. Når skoleåret var slut, blev der også holdt en fest i forsamlingshuset, med opvisning af gymnastik, og de ting, der var blevet færdige i håndarbejdstimerne, var udstillet.

1946 kom vi i 5. klasse, og der var mønstret det samme som i 4. klasse. Når man havde gået 6 år i skole, begyndte man at gå til konfirmationsforberedelse hos pastor Viggo Hansen, Flødstrup. Vi var der et par timer en gang om ugen, og vi gik sammen med

dem fra Ullerslev. Undervisningen foregik i præstegården. Vi havde salmevers for hjemme og skulle læse i Det nye Testamente. Nogle syntes, at det var spændende, andre at det kunne være det samme.

På gårdspladsen ved præstegården stod et stort kastanietræ, og det var morsomt at komme kastanier på ilden, så kunne det rigtig knalde. En gang havde vi piger fra Langtved fyldt hele kakkelovnen med kastanier, og pastor Hansen blev meget vred, og vi turde ikke sige, at det var os. Men en dreng fra Ullerslev kunne ikke lade være at le, så han fik nogle lussinger, og han kendte slet ikke til det. Den historie har plaget mig i mange år, men jeg har mødt ham i mit voksne liv, og han kunne slet ikke huske noget om det, heldigvis havde han ikke taget skade!!

4. april 1948 blev vi konfirmeret i Flødstrup kirke. Vi var kommet ud af skolen, og nu begyndte den alvorlige del af livet. Der var ikke mange muligheder den gang. Piger kom i huset ude omkring på gårde, drenge ud at tjene på gårde. Jeg var så heldig at komme i lære hos Bødtcher Jen-

sens boghandel i Nyborg på kontor. Jeg tog med rutebilen derud. Der kørte én imellem Kerteminde og Nyborg.

Dengang overholdt man ikke tiden så nøje, en chauffør havde altid et ærinde et bestemt sted, og det tog meget lang tid, så måtte man pænt vente ude i rutebilen. Det kunne han ikke tage sig af.

Nogle år efter blev jeg ansat på Savmøllen i Ullerslev (nu Ulsapak) og var der i ca. 10 år, men det er en anden historie.

Så d.v.s. jeg har haft mit ungdomsliv i Langtved også.

Langtved

Af Emmy Rasmussen f. Carlsen

Langtved er en lille by med 3 gårde, der hver havde et par karle og 1 pige. Der var en brugsforening, der foruden uddeleren havde en kommis. Så var der en skole og et forsamlingshus. Der var også blevet anlagt en sportsplads med et lille hus til omklædning. En vinter boede der et forældrepar med 2 børn i huset, de havde arbejdet på Kissendrupgård, men der var sket noget, så de havde intet sted at bo. Det var en kold fornøjelse, jeg kan huske, at de jævnligt kom i mit hjem for at få lidt varme.

Sportspladsen var ikke så komfortabel. Bolden røg mange gange ind på vores mødding, så det var hyggeligt for spillerne! Men de var ellers gode til at spille fodbold i Langtved.

Midt i Langtved var der en eneste gadelampe, og under krigen var den temmelig mørklagt, men den var der, højt oppe på en elmast. Det var vartegnet.

Men en ting har der altid været i Langtved, et rigt foreningsliv. For at starte ved det kulturelle så var der en foredragsforening, hvor selvfølgelig en af lærerne var formand. Der var rigtig mange medlemmer. De var også gode til at få mange kendte foredragsholdere dertil, bl.a. kan jeg nævne Th. Arnfred og Jørgen Buchdahl fra Askov højskole, men der var mange flere. Det er dem, jeg lige kan huske. Et sangkor med mange medlemmer, brugsuddeler Rasmussen fra Flødstrup var dirigent i flere år, og der blev sunget meget forskelligt, bl. a. Carl Nielsen, "Fynsk Forår". De deltog også i korstævner. Så var der en jagtforening, og de havde engang Poul Bundgaard til underholdning, hele den store sal i forsamlingshuset var fyldt.

Senere kom der aftenhøjskole. Også den eksisterede i rigtig mange år.

Så var der gymnastikforeningen og boldklubben. Dem kan jeg navnlig huske fra de baller, de holdt. Alle os, der var fra Langtved, har sikkert gået til dans hos en gammel kaptajn eller hos fru Kjellerup. Men der kom

mange udensogns fra til disse baller, om de var særlig gode, eller om det var musikken eller pigerne, skal jeg ikke sige, men det var navnlig karle der kom cyklende dertil. Og ude i gangen sad Jens "mester" og solgte billetter og var også den der satte folk uden for døren, hvis han ikke syntes, at de opførte sig ordentligt. Der kom nogle fra herregårdene, og de kom nogle gange udenfor. Det var Laurits og Julie, der i mange år var værtsfolk. Det var heller ikke det store kulinariske man kunne købe. En kop kaffe, øl og sodavand.

Når man kom til bal, så stod der bænke langs med siderne, og i den ene side tog pigerne plads og i den anden side karlene. Pigerne drak næsten alle sammen sodavand. Men der kom gode orkestre til Langtved, bl.a. bBdr. Klint, hvoraf den ene var Jørgen Klint, der blev operasanger, og Bdr. Glue fra Ringe,

og dansen gik som regel livligt, indtil klokken 01.00. Ville man have de skulle fortsætte, skulle man betale for overdans. Det gjorde vi glad og gerne. Det lykkedes da også gerne for de fleste at få kontakt med det andet køn, og alle havde det morsomt. Alt sammen godt nok, for når pigerne så skulle ud i mørket, havde

de som regel fundet en der skulle samme vej eller var villig til at tage samme vej. Der blev også spillet dilettant om vinteren. Det var ikke noget af store kendte forfattere, men det var morsomt at være med, og der kom da også nogle at se på det. Man var ikke så forvænt, og udbuddet var ikke så voldsomt.

Dette er i korte træk og måske ret overfladisk, hvad jeg kan huske fra Langtved.

Men i hvert fald har de altid haft kultur på stedet og det synes jeg er meget flot, når man tænker på den lille by, som nu har vokset sig meget større end i min barndom og ungdom. Jeg ønsker inderligt for Langtved, at de stadig må bevare det engagement, de altid har haft, således at både forsamlingshus, idrætsplads og en ny skole med dertil hørende kan eksistere, og at næste generation kan huske på noget godt fra Langtved.

God vind fremover.

Ullerslev lokalhistorisk arkiv

– beretning for 2010

Af Solveig Andreasen

Arkivet har i 2010 medvirket ved følgende aktiviteter:

Billedeftermiddag

Arkivet har deltaget i en billedeftermiddag som led i lokalhistorisk forenings møderække. En række af arkivets billeder med uidentificerede personer og steder var fremlagt, og sammen med de fremmødte blev der sat navne på en del personer.

Forårsudstilling

I marts deltog arkivet, igen sammen med lokalhistorisk forening, i forårsudstillingen i Ullerslevhallen. Temaet var byudvikling i 1970-erne med særlig fokus på Bondemoseområdet, belyst gennem billeder og effekter fra perioden.

Arkivernes Dag

Hvert år – den 2. lørdag i november – løber Arkivernes Dag af stabelen. På denne dag byder arkiver over hele Norden publikum inden for. Denne eftermiddag var der ekstraordinært åbent i arkivet.

Mødeaktivitet

Deltagelse i de koordinerende arkivudvalgsmøder sammen med Ørbæk og Nyborg lokalhistoriske arkiv.

Arbejdet i arkivet

Arkibas:

Opgaven med at gøre arkivets samlinger tilgængelige i den elektroniske database Arkibas har også dette år været varetaget af Aase Windeballe. Arkivfonde og indkomstjournaler er nu registreret, og Aase arbejder pt. med billedsamlingen.

Forårsudstillingen i Kulturhuset.

Udklip:

Torben Windeballe sakser fra de lokale aviser og Fyns Stiftstidende. Ellen Povlsen arbejder pt. med at udarbejde et index til hele udklips-samlingen.

Indsamling :

Bestyrelsesmedlemmer i lokalhistorisk forening samler fortsat materiale ind i de områder, hvor de er bosat.

Arkivet nu og i fremtiden

Udover de opgaver, der allerede er nævnt ovenfor, har også Erik Andresen i 2011 haft en særlig arbejdsopgave: oversættelse af dokumenter skrevet med gotisk håndskrift.

Besøgende på arkivet er i foråret 2011 af og til blevet mødt af Aksel Andersen i åbnings-tiden. Åbningstiden har på skift været vare-taget af Aksel Andersen og Solveig Andreasen.

Arkivets fremtidige fysiske placering har været i spil i Nyborg kommunes forslag til disponering af ledigblevne arealer/bygninger i 2011. Det koordinerende arkivudvalg har afgivet høringssvar i april 2011 til forslaget. Det er besluttet at flytte arkivet til lokaler på Langtved skole.

Åbningstider og kontakt

Arkivet er åbent mandage 19-21
Mail: lokalarkivuller@nyborg.dk
Tlf. i åbningstiden: 6333 7273.

Uden for åbningstiden træffes Solveig Andreasen på 2462 4656 eller 6535 3330.

Afleveringer

Der er i 2010 bl.a. indkommet følgende mate-rialer:

- Billeder fra Rørbæk Hovedgård (alle reproduktioner fra Nationalmuseets samling).
- Billeder gymnastikopvisning (sportspladsen ved Ullerslev skole).
- Billeder og udklip vedr. familien Hintzesen, Kissendrup.
- Billeder guldbryllup (i Langtved forsamlingshus).
- Billeder lokal gruppe fra modstandsbevægelsen.
- Billeder familien Eskildsen, Kissendrup.
- Billede fra Bondemosen.
- Materiale vedr. Ellinge mølle.
- Materiale vedr. Ullerslev skolebibliotek.

Nyt fra filmudvalget

I forbindelse med, at Skellerup Skole og Langtved Skole skulle nedlægges, har filmudvalget

lavet optagelser på skolerne.

Adresseliste

◆ Bestyrelsen

Aase Windeballe (formand)	
Valmuevænget 11, 5540 Ullerslev.....	6535 1822
Rikard Lund (næstformand)	
Rørbækvej 4, 5540 Ullerslev	6539 1668
Inger Fredslund Hansen (sekretær)	
Kirkeballe 2 B, Ellinge, 5540 Ullerslev.....	6598 1432
Ib Kjærsgaard	
Gl. Byvej 5, Ellinge, 5540 Ullerslev	6598 2091
Yvonne Løfberg	
Svendborgvej 15, 5540 Ullerslev	4279 0721
Hans Peder Andersen	
Revninge Bygade 50, 5300 Kerteminde.....	6532 4789
Solveig Andreasen (arkivleder)	
Hindemævej 99, 5540 Ullerslev	6535 3330
Ellen Povlsen (kasserer, uden for bestyrelsen)	
Egevangsvej 9, 5540 Ullerslev	6535 1587
Jens Solvang (suppleant)	
Svendborgvej 1, 5540 Ullerslev	6535 2493
Preben Carstensen (suppleant)	
Grivesholm 10, 5540 Ulleslev.....	4075 4358

◆ Kontaktpersoner til udvalg og arkiv

Solveig Andreasen (arkivleder)	
Hindemævej 99, 5540 Ullerslev	2462 4656 / 6535 3330
Aase Windeballe (filmudvalg)	
Valmuevænget 11, 5540 Ullerslev	6535 1822
Ullerslev Lokalhistoriske arkiv	
Langtved Forsamlingshus, Langtvedvej 15, 5540 Ullerslev.....	6333 7273

◆ Øvrige kontaktpersoner

Nyborg og omegns Museumsforening	
v/Jesper Olsen	2331 6659

